

Fundatia pentru o
Societate Deschisa

Transparency International
România

Centrul de Resurse
Juridice

Amendamentele Codului de procedura penala : noi amenintari la adresa drepturilor omului

Fundatia pentru o Societate Deschisa si Centrul de Resurse juridice isi exprima profunda ingrijorare fata de viitorul statului de drept in Romania. Sub pretextul luptei impotriva coruptiei si ale unor asa zise cerinte ale Uniunii Europene, recente modificari ale Codului de procedura penala reprezinta de fapt grave incalcari ale drepturilor omului, cu precadere a dreptului la viata privata al persoanelor, a dreptului la aparare, cu consecinte serioase asupra evolutiei democratice a tarii.

1. Consideram ca inacceptabila posibilitatea oferita procurorilor de a intercepta corespondenta si de a efectua inregistrari telefonice timp de 48 de ore fara un mandat emis de un judecator. Acest lucru este cu atat mai grav cu cit Ministerul Justitiei (care initial a solicitat ca acest lucru sa se poata produce timp de 72 de ore!!) nu a oferit nici un argument serios pentru o astfel de restringere a dreptului la viata privata, si deci a incalcarii art. 8 din Conventia Europeana a drepturilor omului, in afara eternei scuze privind lupta impotriva coruptiei, criminalitatii organizate si, eventual, a terorismului. Atragem atentia ca atingerea acestor obiective, a caror importanta nu o contestam, trebuie sa se faca fara a abdica de la principiile unui stat de drept, ale unei democratii functionale, bazate pe respectul drepturilor omului.
2. Este, de asemenea, inacceptabila ingerinta in relatia avocat-client, prin interceptarea convorbilor telefonice, confidentialitatea specifica acestei relatii fiind esentiala pentru garantarea dreptului la aparare, garantat de articolul 6 din Conventia europeana a drepturilor omului.
3. Continuarea practicii actuale ca inregistrarile telefonice sa fie facute de SRI inclusiv in cazurile instrumentate de procuror este o alta inlacare a dreptului persoanei – invinuit sau inculpat – la viata privata si la aparare si, implicit, la un proces corect si echitabil. Justificarea existentei aparatarii numai la SRI este o scuza jalnica pentru un stat care se pretinde a fi de drept. Dotarea parchetelor cu aparatura specifica, chiar daca ar fi fost costisitoare, ar fi fost mult mai potrivita pentru respectarea principiilor dupa care Romania ar trebui sa functioneze. Ingerinta serviciilor secrete – fie si numai prin simplul act al inregistrarilor – in activitatea parchetelor, deci a autoritatii judecatoresti, este inadmisibila.

In loc sa se modifice legea sigurantei nationale si actualele proiecte de lege care permit agentilor SRI sa intercepteze comunicatiile, inclusiv cele telefonice, timp 48 de ore fara mandat, Ministerul Justitiei a optat pentru solutia contrara, marind sfera persoanelor care pot face acest lucru, prin includerea procurorilor. Se explica astfel de Ministerul Justitiei nu a exprimat niciodata un punct de vedere critic privind drepturile exagerate ale agentilor de informatii si contrainformatii, inclusiv cel de interceptare a convorbirilor telefonice fara mandat.

Dincolo de incalcarile drepturilor omului semnalate mai sus, atragem atentia asupra unei alte consecinte grave a acestor ultime decizii legislative: in locul unei reforme a justitiei care sa intareasca rolul judecatorului, sa il responsabilizeze si implicit sa contribuie la sporirea increderii populatiei in corpul judecatoresc, actualele reglementari conduc la subminarea pozitiei judecatorilor, la considerarea lor ca niste cantitati neglijabile, in functie de interesul punctual al unui porcuror. In locul unei evolutii catre un stat de drept functional, cu un Parchet eficient dar controlat de puterea judecatoreasca, exista riscul de a ajunge in situatia in care sa vedem o reintarire a vechii Procuraturi, pe care o consideram disparuta.

O astfel de politica penala, mai potrivita unui stat politienesc, nu ne va aduce mai aproape de Uniunea Europeana, prentu ca nu prin restringerea drepturilor omului vom reusi sa devenim compatibili cu standardele si cerintele UE. Intr-o democratie functionala, asa cum Romania doreste sa fie, este obligatoriu ca lupta impotriva criminalitatii de orice fel sa se faca numai cu respectarea regulilor democratice si a drepturilor omului

Renate Weber – Presedinta, Fundatia pentru o Societate Deschisa

Georgiana Iorgulescu – Directoare Executiva, Centrul de Resurse Juridice

Victor Alistar – Director Executiv, Transparency International România